

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. II. Vtrum sola Personalitas Verbi, vel etiam Natura Divina secundùm
esse absolutum terminaverit immediatè Vnionem Hypostaticam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

non est Natura, quod jam in eodem subiecto supponit aliud quod est natura: vnio autem supponit animam.

CONTROVERSIA II.

Vtrum sola Personalitas Verbi, vel etiam Natura divina secundum esse absolutum terminaverit immediatè vnionem hypostaticam.

231. Durandi Sententia fuit, dari duas vniones hypostaticas, quarum vna, & quidem prior terminetur ad Naturam divinam secundum esse absolutum, & aliam quæ terminetur ad esse relativum. Rejicitur ab omnibus, & quidem à Vasquez tanquam minus Catholica. Præcipuè ex eo rejicitur, quia sic tota Trinitas fuisset incarnata: quod enim convenit Naturæ divinæ secundum esse absolutum, convenit Trinitati: ergo si Natura divina esset incarnata secundum esse absolutum, tota Trinitas esset incarnata, sicut tota Trinitas dicitur incarnasse Verbum, quia productio vnionis est omnibus Personis communis.

232. Controversia inter ceteros DD. est, vtrum eadem indivisibilis vnio hypostatica fuerit æquè immediatè terminata ad Naturam divinam secundum esse absolutum & relativum: & quidem procedit quæstio supposita distinctione virtuali intrinsecâ, de qua in prima parte actum est. Affirmavit Gabriel, cuius sententiam rectè vocat singularem Hurtadus: nam præter hunc nemo produci potest ex impressis auctoribus vsque ad ea tempora, qui id asseruerit. Nihilominus novissimè Gabrielem secutus est Recentior Hispanus, qui tribuit hanc opinionem Nominalibus in genere. Sed hæc auctoritas illum parùm juvat: Nam Nominales communiter nullam virtuales distinctionem admittunt, & ideo in eorum schola non procedit præfens quæstio.

Sententia asserens, Vnionem terminari ad solam Personalitatem immediatè, post Vasquez & Hurtadum supponitur à RR. potius quàm probetur.

233. DICO, Personalitatem Verbi solam immediatè terminare Vnionem. Probatur Conclusio 1. Auctoritate duorum Conciliorum Toletanorum, sexto & vndecimo. Vbi semper in Confessione solenni fidei, quam ipsi Concilio PP. præmiserant, hæc clara verba posuerunt. Et cum tota cooperata sit Trinitas formationem suscepti hominis, quoniam inseparabilia sunt opera Trinitatis, solus tamen Filius suscepit humanitatem in singularitate Personæ, non in Vnitate divinæ Naturæ, id est, in eo quod proprium est Filij, non quod commune est Trinitati. His verbis, fatetur adversarius, suam sententiam premi. Duplicitè tamen respondet. Primò, hoc Concilium fuisse tantum Nationale, non Vniuersale. Ità est: sed non propterea caret auctoritate gravissi-

mâ, quia adducta verba posuit in suo Symbolo dei, & eadem verba repetijt absque reprehensione Concilium XI.

234. Respondet 2. Concilium intellegendum esse, quod id, quod est commune Trinitati, scilicet, Natura divina, non fuerit terminus aliquatus Vnionis.

Sed contrà, quia hæc interpretatio indiget illis Concilij verbis sensum falsum, & ridiculum, atque etiam æquivocum. Falsum & ridiculum quidem ideo, quia esset sensus similis huic propositioni, quæ ego dicerem. *Valitè me procedit à me, non à Deo.* interpretando: *terminus à causa adæquata: censebatur autem propositus ab omnibus falsa, & illius expositio ridicula, quia illa adjectio seu declaratio non exprimitur aliquo modo per illa verba.* Deinde esset etiam sensus æquivocus: quia dum dicit in priori membro: *in singularitate Personæ*: loqueretur de termino inadæquato, in secundo membro loqueretur termino adæquato, dum dicit: *non in vniitate Naturæ*: quæ sanè esset fallacissima æquatio.

235. Probatur Conclusio 2. Si Vnio hypostatica æquè immediatè fit in Natura divina virtualiter distincta à Personalitate, sicut in Personalitate, sequitur totam Trinitatem reduci incarnatam, non minus atque id sequitur sententia Durandi, ponentis duas vniones, consequens admitti non potest: ergo nec illud inde sequitur. Sequelam (quam etiam fecit Concilium Toletanum) probò. Nam Vnio adversarij est quidem vnio indivisibilis, sed penitus æquivalens duabus vnionibus Durandi: indivisibilitas autem vnionis non impedit ex parte termini effectum formalem: sicut, si quis per possibilia vel impossibile videret intuitive directè divinam essentiam, & eadem visione videret specialiter directè Verbum, non propterea non videret totam Trinitatem indirectè in essentia divina, quemadmodum videret alius videns solam essentiam directè.

236. DICES. Natura divina ut est in Verbo, non est communis: ergo si Vnio terminetur ad illam ut est in Verbo, non terminatur ad illam ut communem: ergo non sequitur, quod esset incarnata Trinitas.

Sed contrà. Hæc suppositio: *Natura divina est in Verbo*: Vel per te supponit pro sola Personalitate Verbi, vel simul pro aliquo virtualiter distincto à Personalitate Verbi: Si primum, inducit intentum, & infero: Ergo Vnio Naturæ ut est in Verbo, formalissimè aliud non est, quàm Vnio Personalitatis: ergo Personalitas est terminus adæquatus. Si secundum, quæro quid illud sit, non potest esse nisi aliquid commune, nam si Personalitates non sunt communes: ergo adhuc Vnio terminabitur ad aliquid commune, & illa reduplicatio est merum vocabulum nihil significans faciens ad solutionem argumenti.

237. Confirmatur 1. Natura prout est in Verbo, dicitur *genita*. ita loquitur S. Fulgentius in lib. de Incarn. & Gratia Christi, ubi dicit, quod Natura Verbi sit Genita. hoc non potest esse verum, quasi Natura sit Terminus inadæquatus Generationis: ergo reduplicatio illa; *Natura verbi*, seu *Natura prout in Verbo*; constituit pro Terminum adæquatum ipsam Personalitatem, & non comprehendit Naturam ut virtualiter distinctam.

Confirmatur 2. Natura ut virtualiter distincta à Personalitate, est Natura communicata: sed Natura communicata est formalissimè Natura communis: ergo Natura ut virtualiter à Personalitate distincta, est formalissimè Natura communis: ergo si Vnio terminatur ad Naturam ut virtualiter distinctam, terminatur ad Naturam communem.

238. DICES, Terminari quidem ad Naturam quæ est communis, sed non ad Naturam ut communem. Sed contra. quia hæc reduplicatio ejusque verificatio, plus non requirit aut importat, quàm quod non Terminetur immediatè ad omnes personalitates divinas, nam ideo terminatur vniò ad Naturam ut propriam Verbi, quia simul immediatè terminatur ad Verbum: ergo ut terminaretur ad Naturam ut communem, deberet non tantum terminari ad Naturam ipsam, sed etiam ad omnes tres personalitates, & nisi hoc dicitur, nunquam potest explicari sensus illius reduplicacionis. Jam sic argumentor. Ad hoc ut tota Trinitas dicatur Incarnata, non est opus ut omnes tres Personalitates sint immediatè vnite, nam Durandus non asseruit hanc immediatam vniõnem, & tamen ipse adversarius arguit contra Durandum, quod tota Trinitas esset incarnata: ergo ad hanc propositionem inferendam non plus requiritur, quàm ut Humanitas immediatè vniretur illi Naturæ quæ est communis: atqui hoc adversarius asserit: ergo rectè contra illum inferitur, quod contra Durandum, nempe, totam Trinitatem fore incarnatam.

239. Probo Conclusionem 3. De Vniõnis Terminum plus non est asserendum, quàm quod requiritur ad salvandam Evangelicam veritatem: *Verbum caro factum est*. Sed ad hanc verificandam non requiritur, ut terminus immediatus vniõnis sit Natura divina ut virtualiter distincta à Personalitate, sed satis est, quod Personalitas sit terminus adæquatus: ergo illud non est asserendum. Majorem tradunt SS. PP. apud Petavium. Minor mihi est indubitabilis, nec adversarius vllò verbo conatur ostendere contrarium, quod facere debuisset, sed vnicè fundat se in quadam propositione apud Patres Græcos vsitata, quæ dicunt, Naturam Verbi esse incarnatam, quam putat aliter non esse veram, nisi Natura sit immediatè incarnata, quod quidem falsum esse paulò post ostendimus. Nunc autem probo minorem vltimè, & imprimis à pari. Si mea Natura vniretur intrinsecè soli substantiæ Angeli, verè Angelus esset incarnatus, & esset vnà persona con-

stans duabus Naturis, de quo nemo dubitat. Deinde à priori. Quia illius solius vniò sufficit, à quo solo confertur humanitati effectus formalis *subsistentis*, seu *Terminatæ*. Atqui à sola Personalitate confertur hic effectus formalis: ergo. Hinc inferunt Card. de Lugo & alij, quod repugnet Naturam vniam immediatè vniri alteri Naturæ, quia cum Natura non sit incompleta in ratione *Nature*, sed tantum in ratione *suppositi*, non potest vllum effectum formalem accipere à Natura: atqui implicat Vnio physica intrinsecè non conferens effectum formalem: ergo &c. Videamus nunc argumentum adversarij.

240. Argumentum illius quoad totam substantiam est hoc. Semper in Ecclesia fuit admilla & recepta hæc propositio, apud PP. frequens: *Natura seu divinitas Verbi est incarnata*: atqui Mediatè tantum esse vnitam Divinitatem carni, non sufficit ad illam verificandam: ergo est vnita immediatè. Minor probatur. Nam sicut mediatè identificari in Deo, est simpliciter non identificari, alioquin Pater identificaretur Filio, ita mediatè tantum vniri erit simpliciter non vniri. atqui illa propositio simpliciter affirmat, Divinitatem seu Naturam Verbi esse vnitam carni. ergo requirit immediatam Vniõnem.

241. Confirmat argumentum. Patres dicunt, Personam Verbi esse Vnitam: ergo nisi quid obstat revelatum, debet in toto rigore intelligi, adeoque dicendum est, quod Persona Verbi secundum omnia sua constitutiva sit vnita humanitati.

242. Verum esse quod illa propositio fuerit semper recepta; hoc autem factum est, ut ex historijs liquet, & ad longum deducit Petavius lib. 4. c. 5. & seqq. ex Reverentia erga S. Cyrillum, quæ quantum certò constare potest, primus illà vsus est, addendo vniam particulam: scilicet: Vnam Naturam Verbi incarnatam esse: quæ propositio, maxime ob illam particulam, ingentes illi molestias creavit. Caterum rectè semper fuit admilla illa propositio, & si mens SS. PP. attendatur, potius nobis faver quàm obest.

Et quidem aliqui ex Patribus, teste Petavio, existimârunt, Cyrillum per *Naturam* aliud non intellexisse, quàm Personam, & apud Græcos nihil fuit vltimè, quàm *Naturam* & *Personam* eodem vocabulo proferre: vnde etiam dixerunt, Naturam Verbi esse genitam à Patre Cælesti. Verum non est opus huc devenire, nam illa propositio verum sensum habet, etiam intelligendo illam de Natura ut virtualiter distincta à Personalitate, ut videbimus.

242. Quod autem Patres eam aliter intellexerint, quàm eam vsurpet adversarius, ex eo manifestum est, quod quando eam conati sunt interpretari, expresse dixerint, non eodem modo, sed aliter incarnatam esse Naturam, & aliter Personalitatem, nempe (ut jam in scholis loquimur) mediatè Naturam, & immediatè Verbum: item Naturam dici incarnatam materialiter & in ratio-

ne

ne subjecti, seu quasi denominativè, Personalitatem verò formaliter & per modum quasi formæ seu termini unionis.

243. Priorem explicationem & discrimen tradit egregius Theologus Rusticus Diaconus, in sua disputatione contra Acephalos, quæ exstat in Bibliotheca Patrum To. 4. col. 824. [Non Deus, inquit, Verbum per divinam Naturam, sed divina Natura per Dei Verbi personam unita dicitur carni. Si enim tota Trinitas incarnari voluisset, tunc forsan iustè ipsa NB. per seipsam (hoc est immediatè) fuerat incarnata Natura. Omnia enim quæ illi Naturæ secundum se, & propter seipsam NB. adsunt, communia Trinitatis, & non propria vnus soliûsque Personæ sunt. Inhumana- tio autem non communis, sed propria est solius substantiæ Verbi (notet hoc adversarius, volens esse propriam totius Personæ secundum omnia constitutiva.) Incarnatus est igitur & Deus Verbum, & Natura ejus, sed ille quidem per semetipsum, & secundum quod est ipse, illa verò (id est Natura) non ita, sed per Personam. Igitur Deus Verbum secundum semetipsum quidem unitus est carni, vna enim Persona, & vna substantia est facta cum carne, secundum Naturam verò conjunctus est potius quàm unitus: duæ enim mansere Naturæ, & per comparisonem NB. Verbum potius unitum carni est, quàm Natura ejus, & ob hoc istud potius quàm illud Unitio est, illud magis conjunctio est, licet sit & Unitio.] Hac ille Theologus, quæ pro nobis apertè pronuntiant, & adversario contradicunt.

244. Confirmatur hæc doctrina ex eo, quòd licet antiqui Patres sæpè dixerint, Naturam Verbi esse incarnatam, quando tamen hanc ipsam unionem accuratius declararunt, absolutè & simpliciter negaverint, Naturam divinam esse unitam: quæ sanè non cohererent, nisi diverso sensu diceretur Natura unita & non unita, nimirum unita mediatè, non unita immediatè. Audiamus Ferrandum Diaconum, qui scripsit quinto sæculo, septuaginta circiter annis post Cyrillum. [Pater, inquit, & Filius substantiâ vnum sunt, non in Persona &c. Filius verò suscipiens carnem sic eam suscipere dignatus est, ut vna Persona fieret Carnis & Verbi, non tamen vna Natura. Deus homo factus naturam sibi adunavit humanam, sed in unitate Personæ, quam non habet cum Patre communem, non in unitate substantiæ quam habet cum Patre communem. Ideo non Trinitas, sed tantum Filius & natus & passus est. alia est Natura secundum quam passus est Filius, sed quia vnam fecit personam suæ divinitatis & carnis, propter unitatem Personæ, divinitas dicitur passa, quidquid pertulit caro. Persona autem Filij non est ea quæ est Patris, quia alia est Patris, ideo tantummodo Filius passus est.]

245. Ex quibus ultimis verbis eruitur jam secunda explicatio objectæ propositionis, & assignatur discrimen inter Unionem Naturæ & Personalitatis, quàm tradit eleganter Petavius lib. 5.

c. 1. n. 5. [Etsi, inquit, Divinitas, quæ est in Verbo, idem planè sit cum eo, tamen *expressa* dicitur, quæ in Deo sufficit, ut quædam de vno categorizata prædicentur, quæ in alterum non convertunt. Ita ratione duntaxat *Materia* vel *substantia* (intelligit substantiam denominationis) non formæ (hoc est de qua formaliter verificatur) vera sunt enuntiatæ illa quæ Divinitas sit incarnata) quæ tamen pater & filius post tantos auctores usurpari possunt.] Petavius. Ex quibus constat, quòd illa propositio, quæ obicit adversarius, ex reverentia verum usurpari solet & possit, quia recipere potest catholicam explicationem jam traditam, quæ adhibenda sit illius declaratio, ne offendatur, prout aliquibus fuit, quos ibidem Petavius restringit, qui dixerant, antiquos Patres ita locuti fuisse, quòd nondum ita illis explorata aperte erant fidei mysteria, vii postea, disponente sic domino, posterioribus fuisse temporibus.

246. Ad Confirmationem adversarii respondere, jam esse ostensum, quid obstat, quòd dici possit Natura divina immediatè unita. Nunc addo, ante hunc Recentiorum verum forte, ne quidem Durandum, dixisse, quòd unita quæ sunt in Persona Verbi, sint immediatè unita, supposita virtuali distinctione. quis enim dicit, inspirationem activam, quæ etiam inest Personæ Verbi, esse immediatè unitam?

Ad illud denique, quòd adversarius dicit, Unitatem mediatè, non esse Unitatem; sicut mediæ identificari non est identificari: Distinguentem est. Mediatè uniti non est uniti in vnam Naturam, concedo: in unitatem Personæ, nego. Eodem modo, identificari Patrem mediæ Filio, scilicet mediante naturâ, non est identificari in unitatem Personæ, est tamen identificari in unitatem Naturæ. Quando ergo absolutè conceditur illa propositio: *Natura divina est unita*, hoc ita fit, quia post tam diuturnam discussionem & declarationem illius, jam constat Theologos, quæ sensu usurpetur, at verò hæc propositio: *Patrem esse identificatum Filio*: sine addita declaratione, & duplicatione Naturæ, non est toleranda, quæ est contradictoria non solum simpliciter est vera, sed etiam semper & vnicè usurpata. Quod illa propositio: *Divinitas Verbi est incarnata*, non fuisset à Patribus usurpata, neque jam in scholis usurparetur.

Præterea tò Unitati opponitur huic: *est separatum*: tò identificari opponitur huic: *est distinctum*. Mediatè uniti, jam excludit separationem, quia separatum esse, est, nullo modo uniti, at verò mediæ identificari, supponit realem distinctionem, & realiter distingui non est nullo modo identificari, quia stat cum identitate in tertio: econtra tò identificari simpliciter, dicitur. Nullo modo distingui: ergo quæ realiter distinguuntur, non dicuntur identificari simpliciter, quia identitas simpliciter excludit omnem distinctionem realem: itaque mediata identitas stat

etiam Reali distinctione, sed mediata Vniō non fiat cum separatione: Ergo quæ mediātē vniuntur, rectē dicuntur simpliciter vnitæ.

CONTROVERSIA III.

Quanam terminent unionem hypostaticam ex parte Naturæ assumptæ.

248. V Arij in hoc puncto fuerunt errores tum hæreticorum tum Catholicorum. Primus error fuit Arij, Apollinaris, & aliorum, asserentium, Verbum non assumpsisse veram animam, sed Verbum ipsum fuisse loco animæ. Damnatissimè verò Matth. 26. *Tristis est anima mea.* Jo. 10. & 12. *Potestatem habeo ponendi animam meam & : Nunc anima mea turbata est.*

Secundus error fuit Manichæorum, Priscillianistarum, & aliorum, asserentium, Verbum non assumpsisse verum corpus humanum, sed phantasticum: cuius oppositum est sæpius definitum, ac in dicto Symbolo expressum, & habetur Jo. 1. *Verbum caro factum est.* Lucæ 24. *Videte, quia Spiritus carnis & ossa non habet.*

Tertius error fuit Gnosticorum, Verbum assumpsisse Corpus cælestē, non terrenum, qui etiam damnatus est, & contrarium habetur, Jo. 1. Lucæ 1. *Quod ex te nascetur.* Dicitur quidem Christus cælestis, 1. ad Cor. 15. Sed propter Verbum, & propter miraculosam conceptionem, vitam & doctrinam.

Quartus error fuit quorundam Catholicorum, apud Magistrum sentent. docentium, inter animam & Corpus Christi non intercessisse Veram Vniōem, adeoque non totam Humanitatem fuisse assumptam: quæ sententia vocatur à S. Thoma & Suarez hæretica, quia idem esset ac dicere, Christum non esse Hominem, nec mortuum, quia mors est sublatio Vniōis inter corpus & animam.

Vtrum, sicut anima & Corpus, ita etiam Vniō sit immediatè assumpta, an per vnā indivisibilem vniōem hypostaticam, an per partiales, pendet ex quæstione philosophica de indivisibilitate vel divisibilitate substantiæ creatæ.

249. Quæres, quid sentiendum sit de hac propositione: *Verbum assumpsit hominem.* 82. Tamen satis frequenter fuerit ab initio Ecclesiæ usurpata, nunc tamen non toleratur, ut post S. Thomam tradunt Theologi. Ratio vtriusque est, quia tunc temporis nondum erat in vsu significatio vocis, *Humanitas*, supponentis pro Natura vt distincta à Personalitate, seu à tota Persona: Vnde factum est, vt diceretur, Verbum assumpsisse Hominem, intelligendo secundum ea, secundum quæ assumibilis est: quemadmodum si Verbum nunc assumeret Naturam aquæ, diceremus Verbum assumpsisse aquam, quia vox *Aquinitas* non est in vsu. Hodie verò postquam vox *Hu-*

manitas recepit significationem Abstracti, & significat Naturam vt distinctam ab hypostasi, abstinendum est ab illa propositione, ne videamur dicere velle, Christum assumpsisse totum hominem, seu totam Personam, & arguerentur in Christo duæ personæ.

Quæstio est, vtrum Verbum immediatè assumpsit sanguinem, supposita communiore sententiâ Medicorum, quod sanguis non vivat.

Affirmandum est cum S. Thoma, & tota ejus schola, cæterisque Theologis contra Durandum, Gabrielem, & ex parte contra Cajetanum. Ratio est, quia sanguis est pars Humanitatis, vt tradit Tridentinum sess. 13. c. 3. asserens, sanguinem esse partem Christi: sed Verbum assumpsit immediatè omnes partes humanitatis: quia non est major ratio de vna quàm de alia. Ergo.

Quod de sanguine dictum est, etiam de cæteris humoribus principalibus, phlegmate, pituita, atrâ & flavâ bile dicendum, ob eandem rationem. De Pilis & Vnguibus negat Vasquez, alij affirmant, quia etiam censentur partes corporis: alioquin non haberetur ratio, cur ponantur in Eucharistia.

250. Celebris olim controversia fuit inter Scholam Thomisticam & Scotisticam de sanguine Christi effuso, vtrum in triduo mortis fuerit adhuc hypostaticè vnitus Verbo, saltem quoad illas partes, quas postea Christus resurgens reassumpsit. Negant Scotistæ, & negativam propugnavit coram Pontifice F. Franciscus de la Rovere, Ordinis S. Francisci, ac postmodum electus Papa Sixtus IV. contra Dominicum de Dominicis, Ordinis S. Dominici. Affirmandum tamen est cum S. Thoma. Quia de illo sanguine procedit eadem ratio, quæ probat, cadaver mansisse vnitum, nempe quia erat iterum copulandum animæ: ergo debebat semper manere corpus & sanguis Verbi. Neque obstat, quod hac ratione posset dici, Verbum adhuc fuisse cruci, fuisse effusum in terram. Nam hi modi loquendi ideo non usurpantur, quia in simili casu non usurpantur de homine: quæ autem usurpantur de Homine, etiam usurpantur de Verbo: sic quia vsu non est receptum, vt dicatur effundi homo, quando effunditur sanguis, ita nec dicitur Verbum effusum. Econtra, quia vsu receptum est vt dicatur: Homo jacet in sepulchro: existit in cælo: quamvis vnicæ pars ibi sit, ita etiam dicitur Verbum aut Christus sepultus esse, descendisse ad inferos. Fundamentum autem hujus diversi modi loquendi, si bene conjicio, est, quia homines concipiunt animam, tanquam partem principalem per species Figuræ humanæ: Corpus item, quia adhuc retinet externam Hominis Figuram. Non ita concipiunt sanguinem, aut vnā minutiozem partem: v. g. si manus abscissa Petri jaceret in foro: nemo diceret, ibi jacere Petrum, bene tamen si Truncus corporis ibi jaceret.